

LBRIS

We know
books

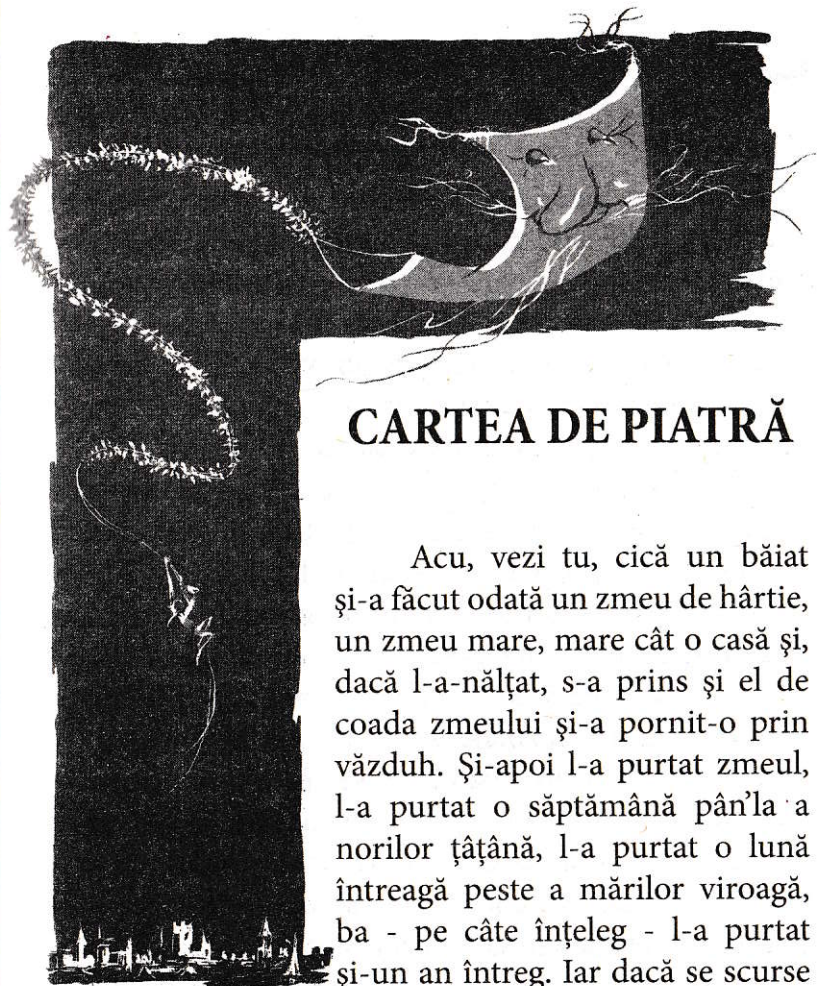
Vladimir Colin

Basmele
Omului

Editura REGIS

Cartea de Piatră	3
Fluierul Pădurii Adormite.....	8
Mustățile fără Pereche.....	37
Marinarul fără Teamă	50
Măria Sa Moșul.....	63
Cioplitorul din Cetatea cea Albă	79
Fântâna Domniței.....	96
Sânger Vânătorul	112
Deșteptăciunea Proștilor	128
Cerbul de Sticlă.....	132
Neacșu.....	155
Fierarul și Moartea	166
Povestea Țesătorului.....	184
Pruncul Năzdrăvan	201
Fata de Fum.....	216

Ilustrații: Marcela Cordescu

CARTEA DE PIATRĂ

Acu, vezi tu, cică un băiat și-a făcut odată un zmeu de hârtie, un zmeu mare, mare cât o casă și, dacă l-a-nălțat, s-a prins și el de coada zmeului și-a pornit-o prin văzduh. Și-apoi l-a purtat zmeul, l-a purtat o săptămână pân'la a norilor țâțână, l-a purtat o lună întregă peste a mărilor viroagă, ba - pe câte înțeleg - l-a purtat și-un an întreg. Iar dacă se scurse anul, ameți băiatul și-și duse dreapta la ochi, iar zmeul odată cârmi spre dreapta. Lăsă mâna jos și-și ridică stânga, iar zmeul, ascultător, apucă spre stânga. Văzând cum vine treaba, își ridică băiatul amândouă mâinile deodată și zmeul porni să coboare lin.

— Păi, zi așa! strigă băiatul, bucuros că-i prinsese meșteșugul.

— Dar tu cum credeai? răsună atunci un glas

batjocoritor.

— Na-ți-o bună! se minună băiatul. Știi să și vorbești?

— Vezi bine, se răsti zmeul. Voi, oamenii, v-ați cam luat nasul la purtare și vă credeți mai deștepți decât găina...

Auzind una ca asta, se zăpăci băiatul.

— Iartă-mă, se rugă el. N-am voit să te jignesc...

— Asta ar mai lipsi! bombăni zmeul și, încurcat, băiatul nu mai știi pe unde să-și scoată cămașa.

— Eu, drept să-ți spun, am bănuir dintotdeauna că zmeiele de hârtie grăiesc, vorbi el repede, încercând s-o dreagă. Ce poate fi mai înțelept decât un zmeu?

— Și mai frumos! îi aminti zmeul de hârtie, iar băiatul se grăbi să întărească:

— De bună seamă! Mai frumos și mai de preț... Ce ne-am face fără zmeie?

— De! Mă-ntreb și eu... zise zmeul, umflându-se în penele de lemn bătute pe la-ncheieturi. Da, da, mi se pare că ești mai isteț decât am bănuir, urmă el, îmbunat.

— Atunci să coborâm, da? spuse băiatul și-și ridică palmele, iar zmeul începu să coboare.

Din păcate se cam pripise băiatul. Nu privise-n jos și, iacă, zmeul coborî binișor și se lăsă pe-un vârf de munte, pe-o culme unde doar norii albi și vineți se opreau uneori, de se rezemau istoviți în coate, unde vântul poposea când și când, să-și tragă sufletul, și unde picior de om nu călcase din vremurile-ndepărtate ale începutului. Locul era neted ca sticla, alb ca spuma, uitat ca uitarea. De jur împrejur se căscau hăuri neștiute, iar pe culmea lustruită de coatele norilor și de suflarea

vântului nimic nu se zărea. Nici fir de iarbă, nici fir de colb.

— Nu-mi pasă, zise însă băiatul. Doar să-mi dezmoțesc oleacă picioarele și om porni mai departe...

Dar numai ce făcu trei pași, că totul prinse a se întuneca și cea mai lungă noapte de peste an se lăsă peste culmea netedă ca sticla, albă ca spuma, uitată ca uitarea. Și culmea se acoperi fără veste cu o iarbă roșie, nemaivăzută.

— Să plecăm, spuse zmeul, dar băiatul se rugă:

— Nu, las' să mai stăm oleacă...

Atunci o toacă își ridică glasul, cântând nouăzeci și nouă de chemări, și băiatul nu putu înțelege unde se afla toaca, nici cine o bătea.

„Poate că toaca-i ascunsă în inima muntelui”, își spuse. „Poate că muntele singur o bate...”

O lumină lăptoasă scaldă apoi culmea și-n cer se aprinse Steaua Stelelor, cea care lucește doar o dată la o mie de ani. O liniște grea se lăsă peste culmea cu iarbă roșie, iar în liniștea aceea răsună deodată un tunet, care zgudui muntele. Ecourile purtară tunetul din depărtare-n depărtare, și când larma se stinse tună din nou, mai asurzitor, iar muntele se clătină din temelie. Al treilea tunet despică însă muntele și din străfundurile lui sui încet, sui și se opri pe iarba cea roșie, sui și se opri ca pe-o catifea roșie, o carte de piatră.

Era acea Carte a Pământului, și filele-i uriașe cât muntele erau groase de-un cot. Și, iacă, în tăcerea ce se așternu apoi, scoarțele de piatră se ridicară anevoie, descoperind întâia filă a cărții. Fără a sta pe gânduri, băiatul se repezi și sări pe fila aceea de piatră, dar nu

izbuti să citească nimic. Fila era uriașă, slovele - mai mari decât el.

Și se frământă atunci o vreme, se frământă cât se frământă, până ce odată se luminează la față și, agățându-se de coada zmeului de hârtie, se-nălță în văzduh, chiar deasupra cărții de piatră. Apoi, ridicându-și mâinile după cum vroia să-l poarte zmeul ca să poată urmări șirurile slovelor, așa, de sus, prinse a citi.

Și uită de tot și de toate și, răpit, citi fără încetare. Filele de piatră se ridicau încetișor, se lăsau pe stânga și, agățat de coada zmeului de hârtie, cocoțat năstrușnic peste culmea pustie. La lumina pe care Steaua Stelelor o răspândea, băiatul citi pe nerăsuflăte, citi una după alta multe dintre filele Cărții Pământului, pe care stăteau scrise Basmele Omului.

Noaptea se scurgea încet, dar cum cea mai lungă noapte de peste an are și ea un sfârșit, când o geană de lumină albi în zare, Steaua Stelelor se stinse și tunete năprasnice zguduiră muntele. Cartea de Piatră se închise și prinse a se cufunda în golul de piatră, iar muntele se închise peste ea, ca o uriașă cutie; iarba cea roșie pieri ca prin farmec și culmea rămase din nou așa cum fusese, lustruită de coatele norilor și de suflarea vântului, netedă ca sticla, albă ca spuma, uitată ca uitarea.

— Vai, n-am citit nici măcar un sfert din carte! oftă băiatul.

— Nu-i nimic, îl mângâie zmeul de hârtie. Peste o mie de ani ne-om întoarce și-ai să citești mai departe...

Iar băiatul își luă atunci rămas bun de la culmea pustie și zmeul de hârtie îl duse din nou pe pământ,

începând a-l purta din țară-n țară, ca toată lumea să poată afla Basmele Omului. Și-a colindat băiatul pământu-n lung și-n lat și de nouă sute nouăzeci și nouă de ani își spune poveștile. A albit, s-a gârbovit, dar zmeul de hârtie îl poartă mai departe. Vopseaua zmeului a cam ieșit la soare și zmeul suflă greu când e să zboare, dar nici unul, nici altul nu se dau bătuți.

Acu, mai ieri s-a-mplinit mia de ani și Cartea Pământului a mai suit pentru o noapte pe culmea lustruită de coatele norilor și de suflarea vântului, iar băiatul-moșneag s-a agățat de zmeul lui de hârtie și amândoi s-au dus, s-au dus și-au adus povești de sus.

Nu le știți?... Să vi le spun. De răbdare, am răbdare, dar vă rog să-mi dați tutun...

FLUIERUL PĂDURII ADORMITE

Acu, vorbele umblă fără picioare, dar ajung departe, nu știi dumneata?... Iac-așa umblă o vorbă de mult, tocmai de pe vremea boierilor, umblă și umblă și răzbate până-n zilele noastre. Ce zice vorba aceea? Zice că odată, de când s-a pierdut socoteala, un băiat și o fetiță au rămas orfani. Și mai zice că oamenii răi au venit, s-au încruntat, au pufnit, iar dacă li s-a tăiat suflarea de atâta răutate, i-au scos pe bieții orfani din casă și le-au strigat, înecându-se de mânie:

— Să nu vă mai prindem pe-aici, că n-are să vă

meargă bine... Atâta vă spunem!

Fetița, sărmana, a prins a plânge, dar băiatul a luat-o de mână și-a ieșit cu ea din târg. Și-au mers ei așa, au mers ținându-se de mână, până ce noaptea i-a prins în pădure.

Era aceea o pădure bătrână, lăsată din vremea veche, și-n pădure zburau păsări mari și negre, cu ochi de foc. Picioarele copiilor intrau până dincolo de genunchi în covorul de frunze moarte, iar frunzele uscate foșneau, de parcă s-ar fi târât pe sub ele mulțimi de șerpi.

— Lasă, lasă... lasă, lasă... șopteau glasurile amenințătoare ale copacilor.

Și copacii întindeau degete rășchirate, smulgând petice din hainele copiilor, și-și apropiau creștetele negre, de nu se mai vedea nici lună nici stele; și noaptea era groasă și neagră, s-o tai cu cuțitul. Toate trosneau, iar în depărtare se puseră să urle lupii.

— Mi-e frică! scânci fetița și-ncepu să plângă.

Atunci intrară într-o poiană. Și numai ce intrară, că poiana se luminează fără veste. Din loc în loc înfloriră pe tulpini de aur niște flori de foc, mai frumoase decât toate florile știute. O rază de lună se furișă printre crengile copacilor și se lăsă pe creștetul fetiței, alcătuiind o diademă scântâietoare, iar patru iepuri albi, ca muiiați în lapte, se iviră umblând pe picioarele dindărăt și purtând din cele patru colțuri o pernă mare, o pernă de mușchi moale și verde. Pe perna aceea dormea un fluier. Un fluier de lemn. Și era vechi, vechi, vechi, și-avea lemnul înnegrit și luminos, ca ciaturile putregăite, și văzându-l așa nu l-ai fi învrednicit cu o privire.

— Cântă! spuseră cei patru iepuri albi, oprindu-se

înaintea băiatului, și-ntinzându-i perna de mușchi moale și verde.

De mirare, băiatul nu putu scoate o vorbă. Apucă fluierul și-l suci rușinat între degete, apoi mărturisi cu sfială:

— Dar eu... eu nu știu să cânt...

Tulpinile de aur ale florilor de foc se frânseră parcă deodată și diadema de pe creștetul fetei pâlă.

— Nu-i nimic! Nu-i nimic! strigară cu spaimă iepurii cei albi. Cântă cum știi. Dar cântă!

Își duse atunci băiatul fluierul la buze și sufla ușurel, așa, ca o părere.

Vai, ce fuse asta? Un suspin adânc, un suspin al pădurii răsunase, de parcă pădurea s-ar fi deșteptat dintr-un somn de piatră. Tulpinile de aur se-ndreptară și diadema străluci ca mai-nainte.

— Cântă! Cântă! strigară iepurii cei albi bătând din lăbuțe. Nu te opri!

Și băiatul își duse din nou fluierul la buze și, măcar că sunetele pe care le scotea erau aspre și urâte, măcar că degetele-i tremurau și nu nimereau găurile fluierului, copacii se clătinară întâi încetișor, abia simțit, apoi mai tare, tot mai tare, brațele prinseră a le undui, iar frunzișul șopti, cântă, izbucni într-un cântec neasemuit de frumos. Era un cântec vechi, un cântec al ierbii și-al frunzei, un cântec al rădăcinii cutezătoare, un cântec al vântului care răscolește pădurea, un cântec al ploii care hrănește pădurea, un cântec aprig și pătimaș, un cântec vechi...

Înflorat, băiatul pricepu că nu el cânta, nici fluierul. Pădurea bătrână era cea care cânta și pădurea

n-avea nevoie decât s-audă sunetele fluierului de lemn! De mirare, băiatul luă fluierul de la buze.

— Ce faci?... Cântă! strigară iepurii cei albi, înspăimântați că glasul pădurii încetează fără veste.

Și băiatul își luă atunci inima în dinți și suflă, cu putere în fluierul de lemn. Cântecul pădurii creștea, se umfla ca o pânză în bătaia vântului, scădea până la șoaptă și din nou izbucnea, mai viu, mai aprig, dez-lănțuind puterile închise în trunchiurile copacilor bătrâni.

O ceată de licurici mari cât oul de porumbel năvăli atunci în poiană și așezându-se în chip iscusit, închipui pe iarba poienii, în mic, alcătuirea bolții cu stele. Doi copaci suflară apoi în două crengi lungi și groase și se-nălță un sunet adânc, un sunet de bucium care acoperi pentru o clipă cântecul pădurii. Un taraf de greieri țărâi tremurat pe niște strune subțiri, subțiri, și privighetoarea prinse a suna din pietricele de argint și clopoței de sticlă. Din nou se înălță buciumul copacilor și poiana se mări deodată ca și cum copacii s-ar fi dat îndărăt, lărgind cercul.

În mijlocul poienii se afla o piatră mare și piatra începu a se umfla. Tot mai frumos cânta pădurea, și piatra se umflă, crescă, până ce-n locul pietrei se ridică un palat alb fără uși și fără ferestre.

— Fetiță - spuseră iepurii cei albi, apropiindu-se de fetița căreia i se părea că visează - atinge cu fruntea castelul de piatră!

Fetița se ridică și, tot ca-n vis, atinse castelul cu fruntea, în clipa aceea patru porți grele, de piatră, se deschiseră din patru părți. Ca la un semn, nenumărate

ferestre se căsară în pereții castelului și sticla ferestrelor se polei ca aurul. O șopârlă roșie se ivi ca din pământ.

— Vino după mine! spuse șopârla cea roșie, iar fetița o urmă fără a-și da seama. Pășii pragul și pătrunse în castelul de piatră.

În vremea asta băiatul sufla în fluierul de lemn, sufla cu putere, și oboseala începu să-l biruie. Un cerc de fier îi strângea parcă tâmplele și-n coșul pieptului simțea o durere crâncenă. Istovite, brațele-i căzură și degetele-i scăpară fluierul de lemn, care se rostogoli în iarbă.

Un vaiet înfioră pădurea și cântecul i se stinse, ca retezat.

— Ce faci? strigă cei patru iepuri albi. Fluierul!

Speriat, băiatul se repezi și începu să caute fluierul, în vreme ce florile de foc se plecau pe tulpinile lor de aur, în vreme ce licuricii păleau, în vreme ce greierii încurcau strunele, în vreme ce clopoțelii de sticlă ai privighetorii plesneau.

— Fluierul, fluierul! strigau tot mai înspăimântați iepurii, căutând și ei de zor. Caută, te rugăm, îți cădem la picioare, caută...

— Îndată, îndată, le răspundea băiatul, căutând înfrigorat prin iarba poienii.

Tulpinele de aur se frânseră și florile de foc se stinseră. Licuricii fugiră.

— De ce nu-l găsești? strigau acum cei patru iepuri albi. Fie-ți milă și-l găsește!

Dar fluierul nu era nicăieri, de parcă-l înghițise pământul. Greierii tăcură, tăcu și privighetoarea. Scrâșnind și trosnind, copacii înaintară, cucerind palma

cu palmă bucata de poiană de pe care fuseseră nevoiți să se tragă-ndărăt, și pe măsură ce înaintau castelul de piatră se micșora.

— Surioară! gemu băiatul, dar în clipa aceea chiar, poarta de piatră se-nchise și se făcu una cu zidul, ferestrele pieriră și în locul lor rămase piatra goală.

Castelul prinse a se micșora văzând cu ochii, iar când se repezi spre castel, băiatul nu mai dădu decât de piatra cea mare, pe care o văzuse încă de când pășise în poiană. Castelul pierise.

Bătu cu pumnii, strigă, încercă s-o urnească din loc, dar piatra rămânea neclintită, mută și rece, închizând trupul micuț al fetiței.

— Caută fluierul... Fluierul! plângeau cei patru iepuri albi. Ce-o să ne facem acu fără fluier?

Dar de fluier, nici urmă. Băiatul se trânti deznădăduit în iarba poienii și se puse pe un plâns cu lacrimi fierbinți, în vreme ce iepurii își încrețeau boturile și, plângând și ei, se pierdură printre copacii bătrâni.

Și-apăi iacă-așa a plâns băiatul, a plâns că a rămas de zbucium și de izbeliște, a plâns până s-a luminat de zi. Numai că plânsul nu te scoate din nevoi!

— Ia să mai caut eu o dată fluierul, își spuse el în cele din urmă. Îi luminează acu și-am să văd mai degrabă... Nu se poate să nu dau de el!

Zis și făcut. Se pune și caută, caută prin poiană și nu lăasă fir de iarbă necercetat. Când, taman pe locul unde scăpase fluierul, ce crezi că găsește? O bortă de șoarece, o bortă micuță, dar numai bună să înghită un fluier subțirel...